

Tarcal

*Kapáljátok Tarcal hegyét!
Hadd csorgassa arany levét!"
(Szemere Miklós)*

Akkor Ond, Ketel, és Tarcal keresztülhaladtak egy, Bodrog folyóhoz közeli erdőn, leggyorsabb lovaikon nyargalva, mintha csak versenydíjért küzdenének, s felértek egy magas hegy csúcsára. A derék Tarcal vitéz társait megelőzve elsőként jutott fel a hegy tetejére, ezért a hegyet attól a naptól fogva mind a mai napig Tarcal hegyének hívják." - írja Anonymus a Gesta Hungarorumban. Tarcal tehát honfoglalás kori település. A 15. század végétől mezővárosi rangja van. A 16. században a reformáció következtében Tarcal lakossága református hitre tért át. A Hegyalján rohamosan terjedő reformáció, a városi lakosság tömeges áttérése miatt a reformátusok 1562-ben zsinatot tartottak a városban, melynek eredménye az ún. tarcal-tordai hitvallás lett. Neves épületei, látnivalói a 18. század végén épültek, a református templom, a zsinagóga, a Terézia-kápolna, uradalmi épületek, az új városháza, iskolák jelzik ma is e kor gazdagságát.

Jóval később, a 20. század elején **Móricz Zsigmond** *Életem regénye* című művében ír a tarcali vasútállomásról: "1887 nyarán, nyár végén lehetett az, hogy én megérkeztem Tarcalra, az állomásra. Nyolc éves voltam. Hogy lehet az, hogy egyedül érkeztem?"

Az, hogy egyedül, bizonyos. Ha behunyom a szemem, tisztán látom, hogy az állomás mögött volt egy gőzmalom, fekete vaskéménye volt, én a malomba mentem, és ott megkérdeztem, hol vannak a tügyi szekerek? Így voltam betanítva. És egy vidám, bajszos, meglett paraszt nevetett rám, s azt mondta, várjak, mingyán készen lesz a liszt.

És én hallgatva vártam, s a liszt szagát ma is megismerem, s látom a szekereket a malom udvarán: az egész oly furcsa volt, szokatlan, zavaros és mégis nem volt idegen; a Laci bátyám udvarán a patkoló előtt is ilyenformán állottak meg falusi szekerek, falusi emberek, hogy rögtön tovább mennek, ha elkészül... Én csak állottam a malom belsejében, az ajtó közelében - nem kínált meg senki üléssel, de még ekkor nem volt bennem sértődés, és oly változatos volt a látvány, lefoglalt."

Miskolci Csulyak István Tarcalon tanított 1608 körül, mielőtt Szerencs lelkipásztora lett.

Tarcalon volt intéző **Déryné Széppataky Róza férje** egy ideig. A neves színésznő is hozzá költözött, amikor 1847-ben lejárt a Nemzeti Színházzal a szerződése és nyugdíjba vonult. 1849-ben költözött a család Miskolcra.

<http://www.tokaj-turizmus.hu/irodalmiut/tarcal.html>